

Noordse Woelmuis en Waterspitsmuis onderzoek aan Laagwaalderweg ong. te Oudeschild

Aanvullend onderzoek in het kader van de Wet natuurbescherming

Colofon

Status:	Definitief
Project:	BE/2017/306/r
Datum:	17 november 2017
Samensteller(s):	ir. A.E. Vos
Collegiale toets:	ing. C.J. Blom & ing. M.J. Visschers
Opdrachtgever:	Buro SRO BV 't Goylaan 11 3525 AA Utrecht

Contactpersoon:	mevr. M. van den Hoven
-----------------	------------------------

Disclaimer

Blom Ecologie bv is niet aansprakelijk voor schade die voortkomt uit toepassing van de resultaten van werkzaamheden en/of gegevens verkregen van Blom Ecologie bv.

© Blom Ecologie bv / Buro SRO BV

Niets uit deze rapportage mag zonder schriftelijke toestemming van de opdrachtgever en Blom Ecologie bv worden gebruikt door derden. Onder gebruik worden alle vormen van kopie, openbaarmaking en elke andere toepassing begrepen. Deze rapportage mag alleen gebruikt worden voor het doel waarvoor het is samengesteld.

Inhoud

1 Inleiding.....	5
1.1 Aanleiding en doel	5
1.2 Plangebied en ruimtelijk ingreep	6
1.3 Te verwachten soorten en functies	7
1.4 Wettelijk kader Wet natuurbescherming	8
2 Methode	11
2.1 Methode	11
2.2 Inventarisatie	11
3 Resultaten.....	13
3.1 Waargenomen soorten	13
3.2 Aanwezige gebiedsfuncties	16
4 Conclusie	19
4.1 Conclusie	19
4.2 Vervolgstap(pen)	19
5 Literatuur.....	21
Bijlage 1 Overzicht vallen.....	22

1 Inleiding

1.1 Aanleiding en doel

Sinds 1999 maakt de Texelse Bierbrouwerij B.V. speciaalbieren in de voormalige zuivelfabriek van Oudeschild. De brouwerij is in de achterliggende jaren sterk gegroeid en is inmiddels te klein geworden voor de groei en productie. Een bedrijfsuitbreiding is derhalve noodzakelijk. In overleg met de gemeente Texel is de Texelse Bierbrouwerij B.V. de mogelijkheden aan het verkennen om een nieuwe brouwerij te realiseren ten noorden van Oudeschild. De beoogde planlocatie is gelegen aan de Laagwaalderweg ong. te Oudeschild (Figuur 1). De locatie heeft een oppervlakte van circa 4,7 hectare en bestaat uit graslandpercelen met kavelsloten. De percelen hebben de planologische bestemming 'agrarisch'. Ten behoeve van deze ontwikkeling dient het bestemmingsplan te worden aangepast naar 'bedrijf' en dient een bouwblok te worden toegevoegd. Deze wijziging in het bestemmingsplan en de daaropvolgende ruimtelijke ontwikkelingen leiden mogelijk tot negatieve effecten op beschermde flora en fauna. Om deze mogelijke effecten in beeld te brengen is het plangebied middels een oriënterend onderzoek onderzocht op potentieel beschermde natuurwaarden (Blom, 2017).

Figuur 1 De rode omlijning weergeeft ligging van de planlocatie ten noorden van Oudeschild. De planlocatie heeft een oppervlakte van circa 4,7 hectare (bron: GoogleEarth).

Op basis van het oriënterende onderzoek kon de aanwezigheid van dispersie en/of migratieroutes van de noordse woelmuis (Wnb art. 3.5) en leefgebied van de waterspitsmuis (Wnb art. 3.10) niet worden uitgesloten. De noordse woelmuis is waargenomen binnen een straal van 0-1 km rondom de planlocatie. De planlocatie is gesitueerd tussen een compensatieperceel ten bate van de noordse woelmuis (zuid) en een natuurterrein van Natuurmonumenten (noord). Het compensatiegebied is aangelegd ten bate van de realisatie van Oudeschild II (Gemeente Texel, 2004). Om de mogelijke aanwezigheid van passerende noordse woelmuizen in kaart te brengen was aanvullend onderzoek noodzakelijk.

De waterspitsmuis is waargenomen binnen een straal van 1-5 km rondom de planlocatie. De planlocatie is slechts marginaal geschikt voor de soort. Om de aanwezigheid van de soort echter met zekerheid uit te sluiten is aanvullend onderzoek noodzakelijk. Buro SRO B.V. heeft Blom Ecologie B.V. verzocht het aanvullend onderzoek naar de aan- of afwezigheid van de noordse woelmuis en waterspitsmuis uit te voeren. In voorliggende rapportage worden de bevindingen beschreven.

Onderzoeksdoel

In dit aanvullende onderzoek zijn de volgende onderzoeksvragen centraal gesteld:

- Zijn er noordse woelmuizen en/of waterspitsmuizen aanwezig in het plangebied?
- Is de planlocatie onderdeel van het functionele leefgebied van de noordse woelmuis en/of waterspitsmuis?
- Hebben de voorgenomen activiteiten een negatief effect op de voorkomende soorten en/of de functionaliteit van de leefomgeving van de noordse woelmuis en waterspitsmuis?

1.2 Planlocatie en ruimtelijk ingreep

Planlocatie

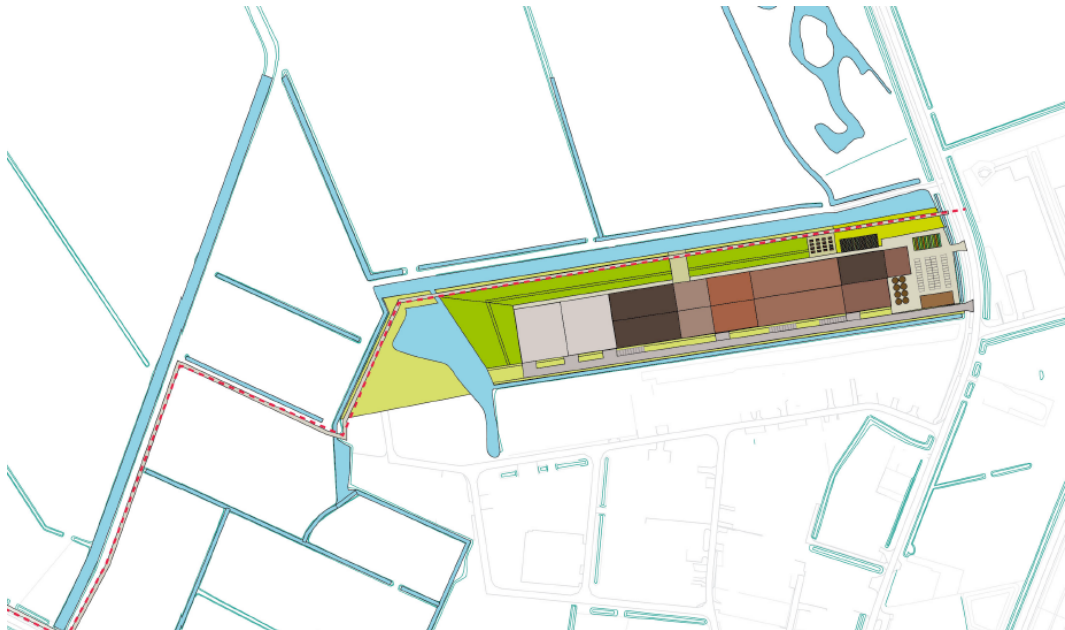
Het plangebied aan de Laagwaalderweg ong. te Oudeschild bestaat uit 4 graslandpercelen met een oppervlakte van circa 4,7 hectare. De percelen liggen langs een onverharde weg en worden gescheiden door kavelsloten. Langs de zuidzijde is sprake van een wetering en groenstrook. Tussen de twee oostelijke percelen is sprake van een bredere watergang met flauwe oevers en rietkragen. De oevers van de kavelsloten zijn steil en begroeid met riet. Tijdens de uitvoering van het aanvullende onderzoek waren zowel het gras als de rietkragen kort gemaaid. De graslandpercelen zijn in gebruik als schapenweides.

De directe omgeving ten oosten en zuiden van de planlocatie bestaat uit het bedrijventerrein Oudeschild met woningen en enkele bedrijven. Ten noorden en westen liggen graslandpercelen met kavelsloten, agrarische bedrijven en landwegen. Noordelijk van de planlocatie, langs de Laagwaalderweg, ligt tevens een natuurgebied van Natuurmonument met kwetsbare natuurwaarden. Dit natuurgebied bestaat uit een zoetwaterplas met structuurrijke, flauwe oevers die begroeid zijn met riet. Ten zuiden van de planlocatie, aan de Krukas ong., ligt een compensatiegebied ten bate van de noordse woelmuis. Een uitgebreidere beschrijving van het plangebied en een fotografische impressie hiervan zijn opgenomen in rapportage van het oriënterend onderzoek (Blom, 2017).

Ruimtelijke ingreep

De ingreep bestaat uit de realisatie van een nieuwe bierbrouwerij voor (Figuur 2). Hiertoe wordt de bestaande terreininrichting verwijderd en wordt circa 500 m² aan oppervlaktewater in de vorm van kavelsloten gedempt. Het oppervlaktewater rondom de Texelse Bierbrouwerij B.V. bierbrouwerij wordt met circa 5500 m² vergroot. Het huidige terrein, bestaande uit schapenweides, dient bouwrijp gemaakte te worden. Hiertoe worden nuts voorzieningen aangebracht en vinden funderingswerkzaamheden plaats. De bouw bestaat uit diverse algemene en allerhande bouwwerkzaamheden. Vervolgens worden de gebouwen ingericht t.b.v. de brouwerij.

Na de realisatie van de brouwerij wordt het buitenterrein aangelegd waarbij voornamelijk verharding wordt aangebracht. Gedurende de ontwikkeling en in de nieuwe situatie is er sprake van een toename van activiteiten op de locatie (bedrijfsactiviteiten, transport, bezoekers, etc.). De Texelse Bierbrouwerij is voornemens om de ontwikkeling in een periode van 10 jaar te realiseren.

Figuur 2 Overzicht van de beoogde terreininrichting van de nieuw te realiseren brouwerij van Texelse Bierbrouwerij B.V. (bron: Pres Texel Bierbrouwerij, 13 dec. 2016).

Effecten

De beoogde herontwikkeling van de planlocatie kan leiden tot negatieve effecten op de noordse woelmuis en de waterspitsmuis. Dit betreft het:

- Doden of verwonden van juvenielen of individuen van de noordse woelmuis;
- Doden of verwonden van juvenielen of individuen van de waterspitsmuis;
- Wegnemen en/of vernietigen van functioneel leefgebied (o.a. voortplantingsplaatsen, zomerverblijfplaatsen en winterverblijfplaatsen) van de noordse woelmuis en de waterspitsmuis.

1.3 Te verwachten soorten en functies

Uit oriënterend onderzoek bleek dat het plangebied mogelijk een functie heeft voor de noordse woelmuis en de waterspitsmuis (Blom, 2017). Ten aanzien van de noordse woelmuis heeft de planlocatie mogelijk een functie als dispersie- of migratiegebied. Binnen de grenzen van de planlocatie ontbreekt het geprefereerde habitat van de soort. Dit habitat is echter wel aanwezig in het natuurgebied van Natuurmonumenten ten noorden van de planlocatie en in het compensatiegebied ten zuiden van de planlocatie. De planlocatie, met name de rietstroken langs de kavelsloten, kan door de soort gebruikt worden om zich te verplaatsen tussen het (potentiele) leefgebied ten noorden en zuiden van de planlocatie. De potentie van de planlocatie voor de waterspitsmuis is slechts marginaal.

De soort is echter waargenomen binnen een straal van 1-5 km rondom de planlocatie. De waterspitsmuis heeft een langgerekt leefgebied evenwijdig aan de oevers van waterlopen. De oeverzones langs de kavelsloten kunnen mogelijk functioneren als leefgebied van de soort. Echter gezien de structuur van het oevertalud, de begroeiing en het maaibeheer van de oeverzones is de potentie heel laag. Echter op basis van het oriënterende onderzoek kon de aanwezigheid van de waterspitsmuis en het leefgebied hiervan niet uitgesloten worden.

Op basis van de verspreiding van de noordse woelmuis en waterspitsmuis, de ligging van de planlocatie ten opzichte van het geprefereerde habitat, de aanwezige (functionele) elementen binnen het plangebied en *expert judgement* is beoordeeld dat de planlocatie mogelijk een functie heeft als dispersie- of migratiegebied van de noordse woelmuis en leefgebied van de waterspitsmuis.

1.4 Kader Wet natuurbescherming

Habitatrichtlijn (Wnb, art. 3.5)

De noordse woelmuis valt onder de Habitatrichtlijn (Wnb, art. 3.5) en is strikt beschermd op Europees niveau. De noordse woelmuis is de enige endemische soort van Nederland en komt momenteel enkel voor in gescheiden metapopulaties. Afhankelijk van de aanwezigheid van concurrerende soorten verblijft de noordse woelmuis in veel verschillende biotopen. De noordse woelmuis maakt gebruik van twee typen verblijfplaatsen, betreffende de zomer en kraamverblijfplaats en de winterverblijfplaats. Het foerageergebied van de noordse woelmuis ligt rondom de functionele verblijfplaatsen. De verblijfplaatsen en de functionele leefomgeving (foerageergebieden en verbindingroutes) zijn strikt beschermd. Wanneer er bij ruimtelijke ontwikkelingen sprake is van aantasting van de verblijfplaatsen en/of functionele leefomgeving leidt dit altijd tot een ontheffingsaanvraag. Ontheffing voor ruimtelijke ontwikkelingen wordt alleen verleend na een zware toetsing en op basis van zwaarwegende criteria: dwingende redenen van groot openbaar belang, dreiging voor volksgezondheid en veiligheid en/of (voorkoming) van ernstige (economische) schade. Ten aanzien van de vaste rust- en verblijfplaatsen alsmede de functionele leefomgeving van de noordse woelmuis bestaat de mogelijkheid om mitigerende maatregelen toe te passen en daarmee overtreding van de verbodsbepalingen te voorkomen (mitigatieplan).

Beschermingsregime andere soorten (Wnb, art. 3.10)

De waterspitsmuis valt onder de nationaal beschermde diersoorten (Wnb, art. 3.10). De bescherming berust op de breed in de maatschappij levende overtuiging dat alle in Nederland wild levende en van nature voorkomende zoogdieren een bijzondere bescherming behoeven, ongeacht of het al- dan niet een bedreigde soort betreft. De waterspitsmuis is opgenomen in de rode lijst als kwetsbaar als gevolg van vernietiging van hun leefgebied, verwijdering van oevervegetatie en watervervuiling. De waterspitsmuis maakt gebruik van twee typen verblijfplaatsen, namelijk voortplantingsplaatsen en vaste rust- en verblijfplaatsen. Het foerageergebied van de waterspitsmuis ligt rondom de functionele verblijfplaatsen. De verblijfplaatsen en de functionele leefomgeving (foerageergebieden en verbindingroutes) zijn beschermd.

Wanneer er bij ruimtelijke ontwikkelingen sprake is van aantasting van de verblijfplaatsen en/of functionele leefomgeving leidt dit altijd tot een ontheffingsaanvraag. Ontheffing voor ruimtelijke ontwikkelingen wordt alleen verleend na een zware toetsing en op basis van zwaarwegende criteria: dwingende redenen van groot openbaar belang, dreiging voor volksgezondheid en veiligheid en/of (voorkoming) van ernstige (economische) schade. Dergelijke dwingende redenen dienen gecombineerd te worden met handelingen zoals opgenomen in Wnb Art. 3.10 lid 2, betreffende onder andere handelingen in het kader van de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden. Ten aanzien van de vaste rust- en verblijfplaatsen alsmede de functionele leefomgeving van de waterspitsmuis bestaat de mogelijkheid om mitigerende maatregelen toe te passen en daarmee overtreding van de verbodsbepalingen te voorkomen (mitigatieplan).

Nee, tenzij

Het basisprincipe in de Wet natuurbescherming is het verbod op beschadiging van beschermde planten en dieren en hun leefomgeving. Ruimtelijke ingrepen mogen niet plaatsvinden tenzij beschermde flora en fauna niet beschadigd en verstoord worden. Bij sommige ruimtelijke ingrepen is schade echter onvermijdelijk. Een wettelijk verplichte natuurtoets geeft vervolgens uitsluiting voor een vrijstelling, een ontheffingsaanvraag of een afkeuring.

Belangrijke verbodsbepalingen binnen de Wet natuurbescherming ten aanzien van deze ruimtelijke ontwikkeling zijn de §3.2 artikel 3.5 – 3.9 (Habitatrichtlijn) en §3.3 artikel 3.10 – 3.11 (Andere Soorten). De belangrijkste artikelen zijn opeenvolgend weergegeven:

Artikel 3.5. Habitatrichtlijn

- 1: Het is verboden in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn, in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.
- 2: Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren.
- 3: Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.
- 4: Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen.
- 5: Het is verboden planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn of bijlage I bij het Verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Artikel 3.10. Overige Soorten

- 1: Onverminderd artikel 3.5, eerste, vierde en vijfde lid, is het verboden:
 - a. in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A, bij deze wet, opzettelijk te doden of te vangen;
 - b. de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel a opzettelijk te beschadigen of te vernielen, of

- c. vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel B, bij deze wet, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

2: Artikel 3.8, met uitzondering van het derde en vierde lid, is van overeenkomstige toepassing op de verboden, bedoeld in het eerste lid, met dien verstande dat, in aanvulling op de redenen, genoemd in het vijfde lid, onderdeel b, de noodzaak voor de ontheffing of vrijstelling ook verband kan houden met handelingen:

- a. in het kader van de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daaropvolgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied;
- b. ter voorkoming van schade of overlast, met inbegrip van schade aan sportvelden, schietterreinen, industrieterreinen, kazernes, of begraafplaatsen;
- c. ter beperking van de omvang van de populatie van dieren, in verband met door deze dieren ter plaatse en in het omringende gebied veelvuldig veroorzaakte schade of in verband met de maximale draagkracht van het gebied waarin de dieren zich bevinden;
- d. ter voorkoming of bestrijding van onnodig lijden van zieke of gebrekkige dieren;
- e. in het kader van bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of bosbouw;
- f. in het kader van bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer;
- g. in het kader van bestendig beheer of onderhoud van de landschappelijke kwaliteiten van een bepaald gebied, of
- h. in het algemeen belang.

3: De verboden, bedoeld in het eerste lid, onderdelen a, en b, zijn niet van toepassing op de bosmuis, de huisspitsmuis en de veldmuis voor zover deze dieren zich in of op gebouwen of daarbij behorende erven of roerende zaken bevinden.

2 Methode

2.1 Methode

Het onderzoek naar de noordse woelmuis en waterspitsmuis is uitgevoerd conform het kennisdocument Noordse woelmuis (Bijl2, 2017). Deze documentatie is specifiek toepasbaar voor de Wet natuurbescherming (per 1 januari 2017) en vervangt de voormalige soortenstandaard van de Flora en Faunawet. Het kennisdocument is door Bijl2, een uitvoeringsinstantie van de provincies, doorontwikkeld op basis van de voormalige Soortenstandaard. Het kennisdocument is een soort specifiek informatiedocument wat opgesteld is door diverse ecologische en juridische deskundigen. Onderzoeken die volgens het kennisdocument uitgevoerd worden, kunnen in principe volstaan bij ontheffingsaanvragen en juridische procedures. Voorliggend onderzoek is uitgevoerd volgens de bepalingen zoals opgenomen in het kennisdocument Noordse woelmuis. In navolging van het kennisdocument Noorse woelmuis is het aanvullend onderzoek uitgevoerd in het najaar betreffende de optimale periode voor de vangst van de noordse woelmuis en waterspitsmuis. Voor het onderzoek zijn 70 life-trap inloopvallen geplaatst in raaien van 10 vallen langs de oeverzones van de kavelsloten en in het compensatiegebied van de noordse woelmuis (zie Bijlage I). De methode op basis van life-trap vallen zorgt ervoor dat de gevangen individuen na elke onderzoeksrondte opnieuw in vrijheid gesteld kunnen worden. De plaatsing van de vallen is met name toegespitst op het mogelijke gebruik van het gebied als migratie- of dispersieroute tussen het noordelijk gelegen natuurgebied 'de Snippen' en het zuidelijk gelegen compensatiegebied voor de noordse woelmuis. Door de plaatsing van de vallen in raaien langs de kavelsloten is de kans vergroot op vangst van langstreckende individuen. Het onderzoek is ingezet met een prebait periode van 4 dagen. De vallen zijn tijdens de vangstperiode gevuld met droog hooi en een granenmengsel met wortels. Voor de waterspitsmuis zijn meelwormen aan het voedsel toegevoegd. De functie van het voer is tweërlei: ten eerste fungeert het voer als een lokmiddel en daarnaast optimaliseert het voer de overlevingskansen van de gevangen muizen. De vallen zijn gecontroleerd gedurende twee nachten waarbij de vallen zowel 's avonds als 's ochtends tweemaal bemonsterd zijn. De tijdstip van de val controle ligt na de schemerperiodes waarin de muizen over het algemeen het actiefst zijn. Door het controleren van de vallen na deze periode is de tijd dat de muizen in de vallen doorbrachten verkort. De gevangen dieren zijn achtereenvolgens gedetermineerd, gemeten en voorzien van een merkteken. Het merken van de dieren is een middel om op basis van hervangst de populatiegrootte vast te stellen. Een gedeelte van de gevangen individuen zijn tevens fotografisch gedocumenteerd. De vangsten zijn losgelaten op de plaats waar ze gevangen zijn.

2.2 Inventarisatie

Veldbezoek

De planlocatie is 6x bezocht (tabel 1) door 4 medewerkers van Blom Ecologie B.V. Tijdens deze bezoeken zijn de life-trap vallen ingezet en gecontroleerd. De vallen zijn vier keer gecontroleerd met een tussenperiode van 12 uur. Tijdens het onderzoek is tevens gelet op de aanwezigheid van sporen zoals uitwerpselen, pootafdrukken en knaagsporen.

Tabel 1 Veldbezoeken op de planlocatie. De gehanteerde prebait periode en de periode tussen de controles voldeden aan de minimumcriteria zoals opgenomen in het Kennisdocument Noordse woelmuis.

Ronde	Datum	Activiteit	Weer (daggemiddelde)
1	7 oktober 2017	Plaatsen vallen	miezer (8/8), 14 °C, wind 4-6 Bft
2	11 oktober 2017	Scherp stellen vallen	droog (7/8), 15 °C, wind 5-6 Bft
3	11 oktober 2017	Controleren vallen (A)	droog (7/8), 15 °C, wind 5-6 Bft
4	12 oktober 2017	Controleren vallen (O)	droog (4/8), 14 °C, wind 4-5 Bft
5	12 oktober 2017	Controleren vallen (A)	droog (4/8), 14 °C, wind 4-5 Bft
6	13 oktober 2017	Controleren en opruimen vallen (O)	droog (3/8), 15 °C, wind 4 Bft

(A) Avondcontrole; (O) Ochtendcontrole.

Het onderzoek is uitgevoerd met behulp van life-traps van het type Heslinga. Dit type val is, door goede eigenschappen en camouflage, bewezen zeer functioneel te zijn voor onderzoek naar de aan- of afwezigheid van (spits)muizen.

A

Figuur 3 Heslinga inloopvallen (A) zoals geplaatst op de projectlocatie (B).

3 Resultaten

3.1 Waargenomen soorten

Noordse woelmuis

De noordse woelmuis (*Microtus oeconomus sarenicola*) wordt op Texel voornamelijk waargenomen in het duingebied. Echter is de soort ook vrij algemeen verspreid in de overige natte en droge vegetatietypen (Drees, 2013). De oorzaak van het vrij generalistische habitat van de soort op Texel is dat er op Texel tot voor kort geen concurrentie was met andere woelmuissoorten. Hoge dichtheden van de soort worden enkel aangetroffen in de duinen en schorren. Vanuit het verleden is de aanwezigheid van de noordse woelmuis niet bekend in intensief beheerde graslanden (Dienst Groene Ruimte, 1996) zoals de planlocatie. De noordse woelmuis is tevens gevoelig voor begrazing als gevolg van vertrappen van ondergrondse holen en nesten en door de vorming van een kort vegetatie en open structuur die predatie vergemakkelijken. De planlocatie wordt intensief begraasd door schapen, en vormde tijdens het onderzoek een zeer open landschap. Door de gemaaide oeverzones ontbrak dekking voor de soort binnen het plangebied. Gedurende het onderzoek zijn geen noordse woelmuizen gevangen binnen het plangebied. Er zijn tevens geen sporen aangetroffen die duiden op de (voormalige) aanwezigheid van de soort. Sporadisch aanwezige sporen zijn niet te herleiden tot de noordse woelmuis. In het compensatiegebied voor de noordse woelmuis aan de zuidzijde van de planlocatie zijn drie exemplaren waargenomen (zie pag. 15). Dit betreft drie aparte individuen welke zijn gevangen tijdens drie rondes in twee afzonderlijke vallen. Op basis van de lengte, gewicht en afwezigheid van een merkteken is het uitgesloten dat het een hervangst betreft. De structuurrijke vegetatie in dit compensatiegebied geeft voldoende dekking voor de soort.

Waterspitsmuis

De waterspitsmuis (*Neomys fodiens*) wordt op Texel waargenomen in waterrijke gebieden met een goed ontwikkelde oevervegetatie. Essentiële habitatonderdelen bestaan uit een bodem bedekkende vegetatie, water en oevers met voldoende schuilmogelijkheden (soortprotocol Waterspitsmuis). Het plangebied vormde tijdens het aanvullende onderzoek geen geschikt leefgebied voor de waterspitsmuis door het ontbreken van bodem bedekkende vegetatie en schuilmogelijkheden rondom de oeverzones. Gedurende het onderzoek zijn dan ook geen waterspitsmuizen gevangen. Tevens zijn er geen sporen aanwezig die zijn te herleiden tot de waterspitsmuis.

Overige (spits)muizen

Naast de noordse woelmuis zijn de dwergmuis en de huisspitsmuis waargenomen. De dwergmuis is sinds 1956 aanwezig op Texel en komt vooral voor in halfnatuurlijke graslanden, hooilanden en in rietlanden en ruigten. De dwergmuis is vier maal gevangen in het compensatiegebied voor de noordse woelmuis ten zuiden van de planlocatie (zie pag. 15). Binnen het plangebied is de soort niet aangetroffen in de life-traps. Tevens zijn binnen het plangebied geen sporen aangetroffen die expliciet te herleiden zijn naar de dwergmuis. De soort wordt niet aangetroffen in gebieden met begrazing of een intensief maaibeheer (zoogdiervereniging.nl). De huisspitsmuis is in 2006 voor het eerst op Texel waargenomen en is sindsdien explosief in aantal toegenomen.

De soort komt voor in tuinen, parken en in huizen maar ook in (half) open gebieden zoals braakland, weilanden en wegbermen (zoogdiervereniging.nl). De huisspitsmuis is 1 keer gevangen in het compensatiegebied voor de noordse woelmuis ten zuiden van de planlocatie (zie pag. 15). Binnen het plangebied is de soort niet aangetroffen in de life-traps. Tevens zijn binnen het plangebied geen sporen aangetroffen die expliciet te herleiden zijn naar de huisspitsmuis.

Legenda

●

Noordse Woelmuis

Waarnemingen Noordse Woelmuis

Nummer	Ronde	Romplengte	Staartlengte	Gewicht
1	1	12 cm	5.5 cm	50 g
2	3	11 cm	5 cm	45 g
2	4	10.5 cm	5.5 cm	45 g

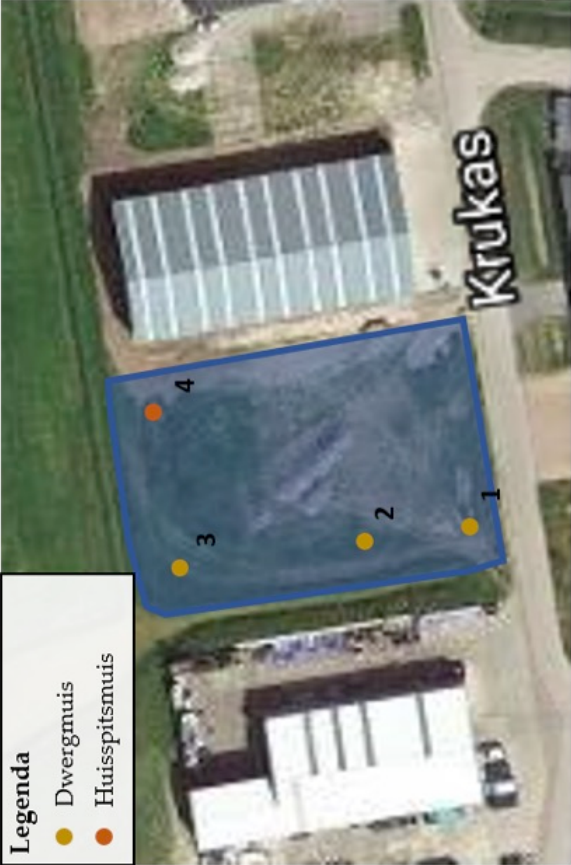
Legenda

●

Dwergmuis

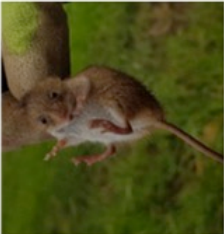
●

Huisspitsmuis

Waarnemingen Overige soorten

Nummer	Soort	Ronde	Romplengte	Staartlengte	Gewicht
1	Dwergmuis	2	6 cm	5.5 cm	7 g
2	Dwergmuis	4	6 cm	6 cm	8 g
3	Dwergmuis	3	6.5 cm	5.5 cm	9 g
3	Dwergmuis	2	5.5 cm	6 cm	8 g
4	Huisspitsmuis	2	6.5 cm	4 cm	11 g

3.2 Aanwezige gebiedsfuncties

Tijdens de inventarisatie zijn de noordse woelmuis (Wnb art. 3.5) en de dwergmuis en huisspitsmuis (beide Wnb art. 3.10) waargenomen. De waterspitsmuis (Wnb art. 3.10) is niet waargenomen, een gebiedsfunctie van de planlocatie voor deze soort is niet van toepassing.

Verblijfplaatsen en leefgebied noordse woelmuis

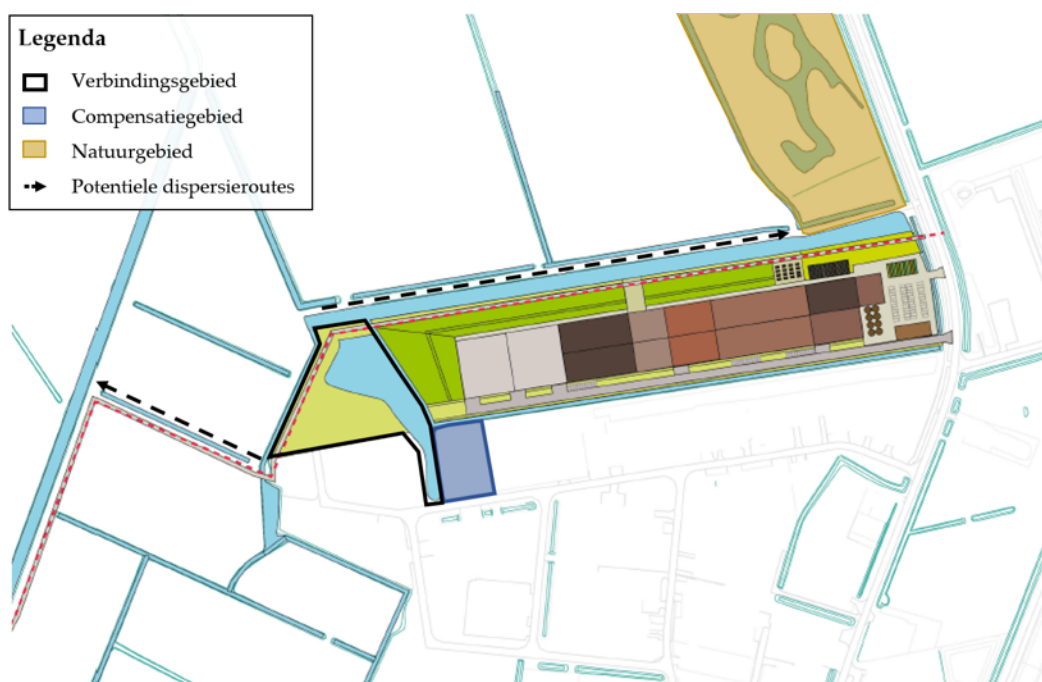
De noordse woelmuis is enkel aangetroffen in het compensatiegebied ten zuiden van de planlocatie. Dit compensatiegebied ligt in de huidige situatie geïsoleerd van de omliggende en potentieel geschikte leefgebieden (Figuur 4). De planlocatie is niet geschikt voor de noordse woelmuis door het gevoerde beheer en de afwezigheid van potentiële schuilplaatsen. Het gevoerde beheer binnen het plangebied betreft maaien en begrazing van de weiden en het maaien van de oeverzones. In de huidige situatie is er aannemelijk geen sprake van dispersie van de noordse woelmuis in het compensatiegebied naar (potentieel) geschikte leefgebieden zoals het natuurgebied 'de Snippen' ten noorden van het plangebied.

Figuur 4 Ligging van het compensatiegebied ten opzichte van de planlocatie. In de huidige situatie ligt het compensatiegebied geïsoleerd van overige potentieel geschikte leefgebieden voor de noordse woelmuis door de afwezigheid van schuilmogelijkheden in het tussenliggende gebied.

Op basis van het uitgevoerde onderzoek, de ruime hoeveelheid geplaatste life-trap vallen binnen het plangebied en de periode van het onderzoek, kan geconcludeerd worden dat er geen noordse woelmuizen aanwezig zijn binnen het plangebied. Er is derhalve geen sprake van een functie van de planlocatie voor de noordse woelmuis.

De beoogde ontwikkelingen op de planlocatie leiden mogelijk tot verstoring (o.a. geluid en licht) van de noordse woelmuizen in het compensatiegebied. Het compensatiegebied functioneert momenteel als kleinschalig en geïsoleerd leefgebied. De aanwezige noordse woelmuizen in dit gebied hebben, in geval van verstoring, geen mogelijkheid om te vluchten naar nabij gelegen en potentieel geschikte leefgebieden. Om verstoring van deze individuen te voorkomen is het wenselijk om een verbindingszone met potentieel geschikt leefgebied aan te leggen waardoor de noordse woelmuizen in geval van geluids- of lichtverstoring kunnen wegtrekken richting verder gelegen geschikt leefgebied. Deze verbindingszone kan bereikt worden door het gebied in het zuiden van de planlocatie geschikt te maken voor de noordse woelmuis (Figuur 5).

Figuur 5 Voorstel voor aanleg verbindingsgebied om de noordse woelmuizen in het compensatiegebied de mogelijkheid te geven om nabijgelegen geschikt leefgebied te bereiken in geval het compensatiegebied verstoord wordt als gevolg van een toename van licht en geluid binnen het plangebied (bron: Pres Texel Bierbrouwerij, 13 dec. 2016).

Verblijfplaatsen en leefgebied dwergmuis en huisspitsmuis

De dwergmuis en huisspitsmuis zijn enkel aangetroffen in het compensatiegebied ten zuiden van de planlocatie. Het plangebied heeft aannemelijk geen functie voor deze soorten aangezien deze niet zijn aangetroffen binnen het plangebied. Tevens biedt het plangebied geen geschikt habitat voor deze soorten door afwezigheid van schuilplaatsen. Zowel de dwergmuis als de huisspitsmuis vallen onder de door provincie Noord-Holland vrijgestelde soorten voor ruimtelijke ontwikkelingen (Provincie Noord-Holland, 2016). Mogelijke verstoring door een toename in licht en geluid binnen het plangebied op de individuen in het compensatiegebied hoeft niet noodzakelijk gemitigeerd te worden.

Dergelijke soorten profiteren echter van de inrichting van het verbodingsgebied voor de noordse woelmuis en zullen derhalve niet significant verstoord worden door de ontwikkelingen.

4 Conclusie

4.1 Conclusie

Noordse woelmuis

In de periode 7 oktober tot en met 13 oktober 2017 is een aanvullend onderzoek uitgevoerd naar de aanwezigheid van de noordse woelmuis op de planlocatie aan Laagwaalderweg ong. te Oude Schild. Op deze locatie staat de realisatie van een bierbrouwerij van Texelse Bierbrouwerij B.V. gepland. Het onderzoek is uitgevoerd conform de bepalingen in het Kennisdocument Noordse woelmuis (BIJ, 2017). Tijdens het onderzoek is vastgesteld dat de planlocatie geen relevant leefgebied vormt voor de noordse woelmuis. De soort is niet binnen de grenzen van het plangebied aangetroffen. Binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden, betreffende het compensatiegebied ten zuiden van het plangebied, zijn echter wel noordse woelmuizen aanwezig. Dit gebied ligt geïsoleerd ten opzichte van andere potentieel geschikte leefgebieden. In geval van verstoring door een toename in licht, geluid en dergelijke, bestaat er voor deze dieren in de huidige situatie geen geschikte dispersieroute. Om de mogelijke negatieve effecten van de verstoring op de soorten te mitigeren is de aanleg van een verbingsgebied wenselijk. Door de realisatie van dit gebied worden vluchtmogelijkheden aan de soort aangeboden waardoor er geen sprake is van significante verstoring van de noordse woelmuis. Door het bieden van deze geschikte dispersieroute zal de beoogde ontwikkeling niet leiden tot een overtreding van Wet natuurbescherming.

Waterspitsmuis

In de periode 7 oktober tot en met 13 oktober 2017 is een aanvullend onderzoek uitgevoerd naar de aanwezigheid van de waterspitsmuis op de planlocatie aan Laagwaalderweg ong. te Oude Schild. Op deze locatie staat de realisatie van een bierbrouwerij van Texelse Bierbrouwerij B.V. gepland. Het onderzoek is uitgevoerd conform de bepalingen in het Kennisdocument Noordse woelmuis (BIJ, 2017). Tijdens het onderzoek is vastgesteld dat de planlocatie geen relevant leefgebied vormt voor de waterspitsmuis. De soort is tevens niet waargenomen binnen het plangebied of de directe omgeving hiervan. Door de afwezigheid van de soort binnen het plangebied en binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden en de afwezigheid van geschikt leefgebied zijn negatieve effecten van de ontwikkeling op de noordse woelmuis uitgesloten. De beoogde ontwikkeling leidt derhalve niet tot een overtreding van Wet natuurbescherming.

Overige soorten

Tijdens het uitgevoerde onderzoek in de periode 7 oktober tot en met 13 oktober 2017 ten bate van de noordse woelmuis en waterspitsmuis is de aanwezigheid van de dwergmuis en huisspitsmuis nabij de planlocatie aangetoond. Deze soorten vallen onder de vrijstelling voor ruimtelijke ontwikkelingen zoals bepaald door provincie Noord-Holland. De ontwikkeling van de planlocatie zal niet leiden tot negatieve effecten voor deze soorten aangezien deze gebruik kunnen maken van het voor de noordse woelmuis geadviseerde verbingsgebied. Er is geen sprake van een overtreding van de Wet natuurbescherming aangaande deze soorten.

4.2 Te treffen maatregelen

Om negatieve effecten als gevolg van externe werking van de beoogde ontwikkeling van de noordse woelmuis te voorkomen dient het terrein aan de westzijde van het plangebied ingericht te worden als verbindingsgebied. Dit verbindingsgebied geeft de noordse woelmuis de mogelijkheid om naar nabij gelegen potentieel geschikte leefgebieden te trekken indien de beoogde ontwikkeling leidt tot versturende effecten. De aanleg van dit leefgebied dient plaats te vinden voordat de bouwwerkzaamheden binnen het plangebied gestart worden. Binnen het verbindingsgebied dienen de volgende essentiële elementen van het habitat van de noordse woelmuis aanwezig te zijn:

- Natuurvriendelijke oeverzone
- Plas-dras zone
- Rietkragen

Ten behoeve van een zorgvuldige en correcte uitvoering dient door een ter zake deskundige een ecologisch werkprotocol te worden opgesteld.

5 Bronvermelding

BIJ 12, 2017. Kennisdocument Noordse woelmuis. *Microtus oeconomus arenicola*. BIJ 12, Utrecht

Blom, 2017. Quicksan en voortoets t.b.v. verplaatsing Texels Bierbrouwerij B.V. naar de Laagwaalderweg ong. te Oudeschild Blom Ecologie B.V., Waardenburg

Drees, J.M. 2012. De noordse woelmuis: bedreigd door concurrentie van de aardmuis? Kennislink.

Gemeente Texel, 2004. Toelichting behorende bij het bestemmingsplan “Bedrijventerrein Oudeschild II, 1^e fase”. Vastgesteld door de Gemeenteraad d.d. 16-06-2004.

Gemeente Texel, 2016. Presentatie bierbrouwerij. 14 december 2016.

Stowa. Soortprotocol Waterspitsmuis; <http://soortprotocollenflora-enfaunawet.stowa.nl/documents/soortprotocollenflora-enfaunawet/waterspitsmuis.pdf>

Geraadpleegde websites

www.heslingatraps.nl/live-trap/

www.ruimtelijkeplannen.nl

www.zoogdiervereniging.nl

Bijlage 1 Overzicht geplaatste vallen

